

Det är relevant att diskutera hur vi lär oss normer. Det finns många normer knutna till olika grupper som vuxna/barn och tjejer/killar. Det kan handla om till exempel hur en kille förväntas vara, röra sig, vilka yrken han förväntas välja etc. Att synliggöra och betona att dessa normer är inlärd är ett sätt att se att de är konstruerade och föränderliga.

Mål: Att börja upptäcka normer och reflektera över hur vi lär oss normer.

Instruktion:

Vi rekommenderar att göra övningen **Vad är en norm?** innan denna övning. Om ni inte gjort övningen Vad är en norm?, använd gärna **norm-modellen** från övningen och prata om vad normer är genom att använda begrepp som förväntningar, oskrivna regler, ideal och idéer.

Tips: Vi rekommenderar att göra övningen Vad är en norm? innan denna övning.

Del 1: Diskutera hur och av vem vi lär oss normer med hjälp av följande frågor:

- Vem lär oss normer? (Ex: föräldrar, skola, media, kompisar)
- Hur lär vi oss normer? (Ex: tillsägelser, bestraffningar, imiterande)

Del 2: Deltagarna sitter i smågrupper om 2-5 elever. Låt hälften av grupperna diskutera den ena av frågorna nedan, och hälften av grupperna den andra. Alternativt låt alla grupper diskutera båda frågorna.

- Vad kan barn göra utan att det anses konstigt men som vuxna får reaktioner på om de

gör? (Tänk på samhället i stort)

- Vad kan killar göra utan att det anses konstigt men som tjejer får reaktioner på om de gör? (Tänk specifikt på er skola/verksamhet)

Ge gärna ett exempel som : Ett barn som gråter i en affär väcker inga stora reaktioner men om en vuxen gråter i en affär reagerar antagligen många.

Låt grupperna redovisa sina diskussioner. Återkom till att det finns normer, förväntningar och begränsningar knutna till olika grupper och identiteter och att dessa är inlärd.

När genusnormer tas upp finns en risk att diskussionen blir normerande för hur en tjej respektive kille "ska" vara. Var uppmärksam, ställ följdfrågor och problematisera.

Fortsätt diskutera:

- Hur kan familjen reagera om en familjemedlem inte följer de förväntningar som finns på tjejer och killar?
- Hur kan vänner och andra i omgivningen reagera om en person inte följer de förväntningar som finns på barn respektive vuxna?
- Hur kan omgivningen reagera på ungdomar som beter sig för barnsligt/som gör för vuxna saker?
- Hur kan omgivningen reagera när en person inte känner sig som varken kille eller tjej?
- Leder de olika förväntningarna som finns på tjejer och killar till några orättvisor? Hur

kan vi förändra det?

- Leder de olika förväntningarna som finns på barn och vuxna till några orättvisor? Hur kan vi förändra det?